

BIULETYN

www.swietajadwiga.diecezja.pl

tygodnik informacyjny parafii św. Jadwigi Królowej w Krakowie Krowodrzy

Refleksja ewangeliczna na niedzielę poświęcenia kościoła

Rzadko się zdarza, by Kościół dawał nam jednego dnia do wyboru wiele czytań mszalnych. Liczba proponowanych dzisiaj tekstów z Pisma Świętego świadczy o wielkim bogactwie tajemnicy, którą wyraża między innymi refren jednego z psalmów: *Bóg jest we wnętrzu swojego Kościoła*. Po raz kolejny przekonujemy się, że Bóg posługuje się tym, co materialne – w tym przypadku murami świątyni – żeby wprowadzić nas w rzeczywistość duchową. Dzięki Jego łasce kościół zbudowany z kamienia staje się narzędziem budowy i uświęcenia tej świątyni, którą jest człowiek, zarówno pojedynczy, jak i współtworzący wspólnotę.

Kiedyś trudno było sobie wyobrazić, by kościoły budowano inaczej niż na planie krzyża. Ludzie wierzyli, że modląc się w świątyni zbudowanej na planie krzyża, sami stają się wspólnotą zbudowaną według tego znaku. Ukrzyżowany Chrystus zamieszkuje w nich i upodabnia ich do samego siebie. To bardzo trafna intuicja, ponieważ Jezus chce, by życie każdego z nas stało się Jego domem.

Często z oporami wpuszczamy Jezusa do „mieszkania” naszego serca, krępując się panującego w nim bałaganu i ciemności. Czy jest jednak jakaś inna osoba, która może pomóc nam je uporządkować? Kto, jeśli nie Pan, może rozświetlić nasze życie? Zaprośmy Go dziś do siebie na nowo, modląc się słowami św. Jana XXIII: *Tobie, któremu należy się pałac, mogę zaoferować jedynie nędzną chatę. (...) Przyozdób moje serce, Panie, swoją obecnością, zamień je w swoje mieszkanie*.

Szymon Popławski OP

Zwijam jak tkacz moje życie

Uroczystość Wszystkich Świętych, w Polsce zwyczajowo związana z odwiedzaniem grobów, oraz następujący po niej Dzień Zaduszny skłaniają nas do myślenia o śmierci, umieraniu, o których to sprawach zazwyczaj nie lubimy myśleć. Dobrze jest też wiedzieć, w jaki sposób o umieraniu mówi Biblia, oczywiście poza neutralnym wyrazem *umierać*.

1. Umieranie to ginienie

Do tej grupy należą konteksty dwóch czasowników: *ginać* i *zginać*. *Ginać* występuje w 37 miejscach, dokonane od niego *zginać* – w 183. *Ginać* we współczesnej polszczyźnie jako pierwsze znaczenie ma 'tracić życie, umierać, szczególnie śmiercią gwałtowną; przestawać istnieć, zatracać się'. Ma on związek z wyrazami *giąć* 'nakrzywiać, załamywać, naginać' i *gibać*, co znaczy 'zginać, poruszać'. Pierwotne znaczenie 'pochyłać się, zginać się ze słabości, ze starości' przeszło w 'ginać, niknąć', a w stosunku do człowieka – 'umierać'. Konteksty czasownika *ginać* mówią o tym, kto ginie (16 przypadków), z jakiej przyczyny ktoś ginie (16), w jaki sposób ginie (4) i dwukrotnie – gdzie ginie.

2. Umrzeć to polec

Polec we współczesnym języku polskim znaczy 'zostać zabitym, stracić życie (na wojnie, w bitwie); zginać, paść'.

ciąg dalszy na str. 3 i 4

MEMENTO

Jak to górale śpiewają: *Hej, byli chłopcy, byli, ale siy minyni...*

W ciągu pół wieku przez naszą parafię przewinęło się 59 kapłanów (nie licząc obecnych) – wikariuszy i rezydentów. Posługiwali u nas od paru miesięcy do kilkunastu lat, potem przechodzili na inne placówki. Ale w ostatnich dwóch dekadach kilku spośród nich udało się w najdalszą drogę. A że listopad w polskiej tradycji skłania nas do zadumy i wspomnienia, przywołajmy na chwilę postacie tych, których już po tej stronie nigdy nie spotkamy.

Dzisiaj zamieszczamy wspomnienia naszych kapłanów o naszych kapłanach; a pierwsze niech będzie o księdzu, który wyszedł spośród nas, z naszego osiedla.

Znałem **Ks. Piotra Wronę** od września 1982 roku, czyli od pierwszych dni w seminarium duchownym w Krakowie, do którego wtedy wstąpiliśmy. Kiedy go wspominam, to zazwyczaj staje mi przed oczami pierwszy moment, kiedy go zobaczyłem. W pierwszym dniu, gdy duża hałaśliwa grupa rozgadanych i roześmianych kleryków wychodziła po jednym z posiłków z seminaryjnego refektarza, czyli tamtejszej stołówki, Piotr stał z boku i wpatrzony był w stronę okna, ze wzrokiem sięgającym gdzieś znacznie dalej. Jakby nieobecny i tajemniczy. I ta aura tajemniczości towarzyszyła mu przez całe jego życie. Piotr z pewnością był erudyta. Interesował się bardzo wieloma dziedzinami życia, nauki i sztuki. Niektóre zainteresowania mieliśmy wspólne, dlatego pamiętam częste rozmowy na temat muzyki czy malarstwa, ale także tematy teologiczne i liturgiczne wynikające z seminaryjnych wykładów. Uważam, że Piotr należał do trójki najzdolniejszych kleryków na naszym roczniku. Był nietuzinkowym kaznodzieją i duszpasterzem. Świetnie mówił po angielsku, dzięki czemu już w pierwszych latach po święceniach wyjeżdżał do różnych krajów świata, nawiązywał kontakty i ciągle się rozwijał. Jego wielką miłością był Izrael. Kiedy pierwszy raz wyjeżdżałem na pielgrzymkę do Ziemi Świętej, właśnie Piotr podpowiadał mi, gdzie warto zajrzeć poza oficjalnymi trasami wycieczek. Tajemnica, która go otaczała, objęła także jego przedwczesną śmierć w 2005 roku, niedługo po odejściu Jana Pawła II. Jako koledzy z rocznika byliśmy tyleż zaskoczeni, co wstrząśnięci. Brakuje nam Piotra z jego celnymi ripostami, inteligencją i wiedzą. Pewnie prowadzi dysputy i realizuje swoje pasje już po tamtej stronie.

ks. Marek Hajdyla

Ks. Edward Półchłopek przez rok pracował w naszej parafii, potem m.in. w Kalwarii Zebrzydowskiej, Wieliczce, Zakliczynie. W Chabówce wybudował kościół jako pierwszy duszpasterz tworzącej się nowej parafii.

Ostatnie 3 lata był proboszczem w Harbutowicach, gdzie gruntownie odremontował kościół i gdzie zmarł w r. 2002, w wieku 50 lat, żegnany głębokim żalem parafian. Kontakt z ks. Edwardem na Krowodrzy wspomina jego dawny uczeń, dziś nasz duszpasterz.

dokończenie na str. 3

PONIEDZIAŁEK 1.11

- 06:30** Za Parafian
08:00 Za zmarłych z rodzin sióstr Nazaretanek
09:30 + Władysław Wójtowicz – pierwsza msza gregoriańska
10:00 + Maria i Władysław Kacperczyk i ich rodzice oraz + Emilia i Adam Dasman i ich rodzice oraz zmarli z rodzin Pawłowskich i Wilgów
11:00 + Aniela, Józef, Feliks
12:30 Zmarli z rodzin: Rychlickich, Dacyłów, Mazurków, Wojtasów, Karów, Zbadyńskich, Trytków
17:00 + Ewa Czorny, + Anna, Stanisław Malost, + Anna, Bolesław Madejscy
18:30 Zmarli z rodziny Gawor: Jolanta, Maria, Stefan, Mieczysław
20:30 + Czesław i Helena Pręcerek oraz zmarli z rodzin Dźwigołów i Pręczków

WTOREK 2.11

- 06:30** Za zmarłe siostry Nazaretanki
07:00 + Stefan, Czesława, Józef, Jan, Zofia, Stefan, Stanisław, Olga
08:00 + Bronisław Szura
09:00 + Stanisław Jankiewicz, zmarli rodzice, brat, siostra, Edward, Franciszka Jastrzębscy
17:00 + Władysław Wójtowicz – msza gregoriańska
18:30 + Irena Wierzbicka oraz zmarli z rodziny Wąsaczów

ŚRODA 3.11

- 06:30** + Wiktoria, Maria, Jan Pikul
07:00 + Maria i Władysław Kacperczyk i ich rodzice oraz + Emilia i Adam Dasman i ich rodzice oraz zmarli z rodzin Pawłowskich i Wilgów
08:00 + Władysław Wójtowicz – msza gregoriańska
18:30 Zbiorowa w intencjach Nowenny do MBNP

CZWARTEK 4.11

- 06:30** + Władysław Wójtowicz – msza gregoriańska
07:00 O Boże błóg. i opiekę MB dla Karoliny, Ewy i Bogdana
08:00 + Tadeusz Nowak w 6. rocznicę śmierci, Jarosław i Zbigniew
18:30 O Boże błóg., opiekę MB, zdrowie i potrzebne łaski dla ks. Stanisława (od Margaretek)
18:30 + Joanna i Jan Żązel
18:30 + Eugeniusz Brożek (od Dominiki i Krzysztofa Korab z rodziną)

PIĄTEK 5.11

- 06:30** + Ryszard Murzyn (od Elżbiety i Dariusza Sabo)
06:30 O radość życia wiecznego dla Jadwigi Jakubowskiej, Andrzeja Lasoty i ich bliskich zmarłych
07:00 Dziękczynna z prośbą o Boże błóg. i potrzebne łaski dla Zosi w 1. rocznicę urodzin i całej rodziny Kowalczyków
08:00 + Aleksander Jędrzejowski – 6. rocznica śmierci
17:00 + Genowefa Glonek
18:30 + Jan i Helena Bochnak
18:30 + Władysław Wójtowicz – msza gregoriańska
18:30 + Jacek Kowalski

SOBOTA 6.11

- 06:30** + Józefa Juraszek w 25. rocznicę śmierci oraz + Ryszard i Franciszek
07:00 W intencji Panu Bogu wiadomej za całą rodzinę
07:00 + Stanisław Stroka
08:00 + Elżbieta Mendela (parafianka tutejszej parafii)
08:00 + Władysław Wójtowicz – msza gregoriańska
08:00 + Piotr Gajewski (od zarządu i pracowników firmy CYKLOP)
18:30 + Maria, Teresa, Rozalia, Karol, Józef i Wojciech, Władysław

NIEDZIELA 7.11

- 06:30** + Stanisław Stroka
08:00 + Tadeusz Jakuszewski

Solenizantom i Jubilatom tego tygodnia życzymy zdrowia i potrzebnych łask Bożych.

- ♦ Dzisiaj, z racji przypadającej rocznicy poświęcenia kościoła, na Mszy św. o godz. 12:30 odśpiewamy po Komunii świętej uroczyste **Te Deum**, dziękując Bogu za naszą świątynię.
- ♦ W poniedziałek **Uroczystość Wszystkich Świętych**. Msze święte odprawiamy w porządku niedzielnym. O godz. 18:00 nabożeństwo za zmarłych w kościele, a po nim modlitewna procesja do dolnego kościoła i Panteonu Narodowego z wypominkami za zmarłych. Serdecznie zapraszamy do udziału w tej modlitwie wszystkich, którzy zostają tego dnia w parafii.
- ♦ We wtorek, w **Dniu Zadusznym**, Msze św. w kościele będą odprawione o godz.: 6:30, 7:00, 8:00 i 9:00 oraz po południu o godz. 17:00 i 18:30. Również tego dnia zapraszamy o godz. 18:00 na nabożeństwo z wypominkami i procesją.
- ♦ W naszym kościele przyjmujemy na wypominki **roczne i jednorazowe**. Przy wyjściach z kościoła są przygotowane kartki, na których prosimy wpisywać osoby zmarłe. Kartki można oddawać w zakrystii lub w kancelarii. Dzisiaj Siostry zbierają wypominki także przed kościołem. **Wypominki jednorazowe** czytamy w czasie procesji 1 i 2 listopada oraz przez cały listopad podczas różańca za zmarłych. **Wypominki roczne** czytamy w każdą niedzielę roku przed Mszami św. o: 6:30, 9:30, 10:00, 12:30 i 17:00. Za zmarłych zgłoszonych na wypominki roczne odprawiamy także co miesiąc Msze święte zbiorowe, w każdy trzeci piątek miesiąca o 18:30. Zapraszamy do wspólnej modlitwy i dziękujemy za ofiary składane przy okazji wypominków.
- ♦ 1 i 2 listopada można zyskać **odpust zupełny** ofiarowany za zmarłych na zwykłych warunkach. W dniach od 1 do 8 listopada każdy, kto nawiedzi cmentarz i pomodli się za zmarłych także może zyskać odpust zupełny, ofiarowany za dusze czyścicowe. Pamiętajmy jako ludzie wierzący, że najlepszą pomocą dla zmarłych jest nasza modlitwa i ofiarowana za nich Komunia św.
- ♦ W tym tygodniu przypada **Pierwszy Czwartek, Piątek i Pierwsza Sobota** miesiąca. W czwartek wspólnota Chrystus na Krowodrzy zaprasza o 19:00 na comiesięczną adorację Najświętszego Sakramentu. W piątek spowiadamy od 16:30. W sobotę o godz. 11:00 zapraszamy starszych i chorych na Mszę św. w kaplicy Matki Bożej. Bezpośrednio po tej Mszy św. zapraszamy na różaniec fatimski, który odmówimy również w kaplicy.
- ♦ Za tydzień **Zespół Charytatywny** będzie zbierał datki do puszek na kuchnię św. Jadwigi dla ubogich.
- ♦ Dzisiaj ostatnie październikowe **nabożeństwo różańcowe** o godz. 18:00.
- ♦ Zapraszamy na **różaniec za zmarłych z wypominkami**, który odmawiać będziemy w kościele codziennie, od środy do końca listopada, o godz. 18:00.
- ♦ Prośmy o Miłosierdzie Boże dla naszych parafian, którzy w tym tygodniu odeszli do wieczności. Są to **śp.: Barbara Paciorek** (l. 76) z ul. Batalionu Skała AK 8 oraz **Adam Kosman** (l. 84) z ul. Krowoderskich Zuchów 24.

Dobry Jezu, a nasz Panie, daj im wieczne spoczywanie.

- 09:30** + Antonina, Sebastian, Stella Rybka
10:00 Rezerwacja
11:00 + Władysław Wójtowicz – msza gregoriańska
12:30 W intencji dzieci przyjmujących chrzest
12:30 Rezerwacja
17:00 + Karolina, + Józef Sękara, + Franciszka, + Michał Korzonek
18:30 + Stefan Wąsik – 10. rocznica śmierci
20:30 + Józefa Banach, mąż Michał – 4. rocznica śmierci, + Krystyna Solarz – 1. rocznica śmierci, mąż Eucheniusz

Zwijam jak tkacz moje życie

ciąg dalszy ze str. 1

Prawie wszystkie konteksty tego czasownika odnoszą się do bitwy, wojny. Tylko św. Paweł wspomina Izraelitów, którzy polegli na pustyni w drodze do Ziemi Obiecanej.

3. Umierać to kończyć

Dotyczy to czasowników *konać, skonać, kończyć się, skończyć* oraz połączeń wyrazowych *kończyć lata, skończyć życie, zakończyć życie, zakończyć dni*.

Ars moriendi. Grafika z XV w. Autor Mistrz E.S.

Konać w języku polskim ma znaczenie 'być w agonii, kończyć życie, dogorywać, umierać'. W BT występuje czterokrotnie. W Księdze Rodzaju pięknie opisane jest konanie Racheli: *Ona jednak, gdy życie z niej uchodziło, bo konała, nazwała swego syna Benoni* (Rdz 35,18). Przepiękny przykład wiary mamy opisany w Ewangelii św. Mateusza (9,18): *Gdy to mówił do nich, pewien zwierzchnik [synagogi] przyszedł do niego i, oddając pokłon, prosił: Panie, moja córka dopiero co skonała, lecz przyjdź i włóż na nią rękę, a żyć będzie*. Widzimy tu głęboką wiarę w nieograniczoną

moc Jezusa z jednej strony, a z drugiej w odwracalność śmierci, co u Żydów było niezwykle.

4. Umierać to dopalać się

Jeżeli człowiek lub życie pojmowane jest jako płomień, to umieranie jest kończeniem płonienia. Świadczą o tym czasowniki *dogorywać, gasnąć, zagasnąć* i *zgasnąć*.

Dogorywać w języku polskim ma znaczenie 'przygasać, palić się coraz słabiej' i 'powoli dobiegać końca, słabnąć, umierać'. W Biblii występuje tylko raz w Ewangelii wg św. Marka (5,23). Przełożony synagogi zwraca się do Jezusa: *Moja córeczka dogorywa, przyjdź i połóż na nią rękę, aby ocalała i żyła*.

Gasnie w Biblii człowiek chory, gasnie również życie. W formie dokonanej człowiek może *zgasnąć*. W Księdze Izajasza (43,17) znajdujemy piękne porównanie: *Tak mówi Pan, [...] który wiodł na wyprawę wozy i konie, także i potężne wojsko; upadli, już nie powstaną, zgasli, jak knotek zostali zdmuchnięci*. *Zgasnąć* może również myśl, co jest równoznaczne ze śmiercią człowieka. Wyjaśnia to poetycko Księga Mądrości (2,3): *Dech w nozdrzach naszych jak dym, myśl jak iskierka z uderzeń serca naszego: gdy ona zgaśnie, ciało obróci się w popiół, a duch się rozplynie jak niestałe powietrze*. *Zagasnąć* mogą oczy, co jest piękną przenośnią oznaczającą, iż człowiek umarł. Hiob broni się przed przyjaciółmi: *Czy odmawiałem prośbie nędzarzy i pozwoliłem zagasnąć oczom wdowy?* (Hi 31,16).

dokończenie na str. 4

MEMENTO

dokończenie ze str. 1

Chcę podzielić się kilkoma wspomnieniami o ks. Edwardzie. Wydobywam z pamięci obraz kapłana, który był moim katechetą, wprowadzie jedynie rok, w mojej siódmej klasie. Niemniej to duszpasterzowanie katechetyczne zapisało się dobrze w pamięci, gdyż to był rok intensywnego rozwoju, gdy wiele się działo, a my byliśmy przez ks. Edwarda przygotowani do sakramentu bierzmowania. Przed oczami mam sylwetkę katechety, który patrzy zza sporych okularów, nie jest wysoki, w swoich wypowiedziach jest stanowczy i jednoznaczny. Katecheza odbywa się w salkach, których już nie ma, bo były przejściowymi budynkami, nim rozpoczęto wznoszenie gmachu świątyni.

Najbardziej utkwiło mi w pamięci to, że Katecheta wymagał od nas dwu zeszytów na katechezę, tj. mieliśmy nosić ze sobą i czystopis, i brudnopis. Ks. Edward dbał jak nikt inny z moich katechetów o przejrzystość zapisów. Każda katecheza wiązała się czytelnym tekstem i układem graficznym. Było to przemyślane, proste. Czy symbole liturgiczne – znaki i kolory – czy symbole ewangeliczne nawiązujące do przypowieści czy okresów liturgicznych, wszystko miało swoje znaczenie. Dlatego na początku katechezy, po modlitwie i sprawdzeniu obecności ks. Edward sprawdzał nasze czystopisy. Następnie realizował temat katechezy, rozmawiał z nami, po czym prosił, by dokonać takiego zapisu, jaki przedstawił na tablicy. Był w tym konsekwentny. Dzięki temu mogłem spokojnie zaglądając do zeszytu przyswajając sobie jeszcze raz katechizmowe prawdy wiary, ale także symbole, rysunki nawiązujące do Pisma Świętego i sakramentów. Myślę, że ta systematyczność pozostająca w zapisie bardzo mi pomogła w tamtym niełatwym czasie. Uczyliśmy się również śpiewać nowe pieśni liturgiczne.

Dziękuję Panu Bogu za ks. Edwarda, za jego zaangażowanie i uporządkowaną graficznie katechezę. Dziękuję za troskę o naszą formację w miłości do Jezusa i Jego Kościoła.

ks. Mirosław Czaplą

Sylwetki pozostałych zmarłych kapłanów przedstawimy za tydzień.

KALENDARZ LITURGICZNY TYGODNIA:

PONIEDZIAŁEK 1.11

Uroczystość Wszystkich Świętych

Ap 7,2–4.9–14; Ps 24; 1 J 3,1–3; Mt 5,1–12a

WTOREK 2.11

Wspomnienie wszystkich wiernych zmarłych

Dn 12,1–3; Ps 42; Rz 6,3–9; J 11,32–45

ŚRODA 3.11

Rz 13,8–10; Ps 112; Łk 14,25–33

CZWARTEK 4.11

św. Karola Boromeusza, biskupa

Rz 14,7–12; Ps 27; Łk 15,1–10

PIĄTEK 5.11

Rz 15,14–21; Ps 98; Łk 16,1–8

SOBOTA 6.11

Rz 16,3–9.16.22–27; Ps 145; Łk 16,9–15

NIEDZIELA 7.11

1 Krł 17,10–16; Ps 146; Hbr 9,24–28; Mk 12,38–44

BIULETYN DUSZPASTERSKI
bezpłatny tygodnik parafialny

REDAKCJA BIULETYNU
Ks. M. Hajdyla, K. Herej-Szymańska,
A. Gorczyca, M. Kot-Panek,
M. Szymańska
teksty: D. Bidzińska, I. Korohoda,
D. Kotas, Ł. Kwiecień,
dział reklam: D. Kotas

Parafia nie odpowiada za treść publikowanych reklam

PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA

pw. Św. Jadwigi Królowej
ul. Łokietka 60, 31-334 Kraków
tel.: +48 12 637 14 15
fax: 638 71 52
konto: 49 1020 2906 0000 1702 0086 1682
e-mail: swietajadwiga@diecezja.pl
www.swietajadwiga.diecezja.pl

PORZĄDEK MSZY ŚWIĘTYCH

dni zwykłe: 6:30, 7:00, 8:00, 18:30
nd. i święta: 6:30, 8:00, 9:30, 10:00,
11:00, 12:30, 17:00, 18:30, 20:30

DUSZPASTERZE

proboszcz: ks. Marek Hajdyla
wikariusze: ks. Jacek Kuczmier,
ks. Dariusz Burda, ks. Norbert Sarota
rezydenci: ks. Prałat Jan Dziasek,
ks. Dariusz Oko, ks. Stanisław Moledndys,
ks. Mirosław Czaplą, ks. Włodzimierz Sywak

KANCELARIA PARAFIALNA

pon.-sob.: 10:00-11:00
pn., wt., czw.: 16:00-18:00
nd. i święta: kancelaria nieczynna

Zwijam jak tkacz moje życie

dokończenie ze str. 3

5. Umrzeć to zasnąć

Realizuje się to w metaforach *zasnąć z przodkami, zasnąć wiecznym snem i zasnąć w śmierci*.

6. Umierać to zwijać życie

Ta plastyczna metafora występuje w Księdze Izajasza (38,12). Król judzki Ezechiasz po uzdrowieniu ze śmiertelnej choroby ułożył pieśń zawierającą słowa, które powracają do przebytej choroby: *Zwijam jak tkacz moje życie. On mnie odcina od nici*.

7. Umrzeć to odejść

Odejście jest normalnym terminem nazywającym umieranie. W BT występuje tylko raz. Król judzki Ezechiasz po uzdrowieniu wyśpiewał pieśń zaczynając się od słów: *Mówiłem: W połowie moich dni muszę odejść; w bramach Szeolu odczuję brak reszty lat moich!* (Iz 38,10). Dwukrotnie człowiek *odchodzi do przodków*.

8. Umrzeć to zejść

Zejście jest terminem medycznym nazywającym zgon. W BT występuje samodzielnie tylko raz, natomiast paręnaście razy w połączeniach wyrazowych: *zejść do grobu, zejść do dołu, zejść do Szeolu i zejść w głębinę ziemi*.

9. Umierać to zbliżać się do grobu

Takie określenie występuje tylko raz w Księdze Hioba. Elihu rozważanie o tym, w jaki sposób Bóg upomina człowieka cierpieniem, kończy słowami: *jego dusza zbliża się do grobu, a życie do miejsca umarłych* (Hi 33,22).

10. Umrzeć to zostać przyłączonym do przodków

I to określenie występuje tylko raz, w Księdze Liczb. Nawiązuje do zaślęgnięcia z przodkami. Użyte jest ono również w Księdze Rodzaju (49,33), ale na oznaczenie aktu następującego po śmierci: *Gdy Jakub wydał te polecenia swoim synom, złożył swe nogi na łożu, wyzionął ducha i został przyłączony do swoich przodków*.

11. Umieranie to oddzielenie ducha od ciała

Wyraża się to przede wszystkim w wyrażeniu *wyzionąć ducha*. Występuje ono w Księdze Rodzaju oraz w Księdze Hioba, a także czterokrotnie w Nowym Testamencie. Trzy razy dotyczy śmierci Jezusa. W ewangeliiach synoptycznych relacja ze śmierci Jezusa brzmi mniej więcej jednakowo: *A Jezus raz jeszcze zawołał donośnym głosem i wyzionął ducha* (Mt 27,50). W Ewangelii Janowej (19,30) nieco się różni: *A gdy Jezus skosztował octu, rzekł: „Wykonało się!”. I skłoniwszy głowę oddał ducha*.

Inaczej określa rozstanie ducha z ciałem Mądrość Syracha (38,23): *Gdy spoczął zmarły, niech spocznie i pamięć o nim, pociesz się po nim, skoro już wyszedł duch jego*.

12. Umieranie to oddzielenie duszy od ciała

Dusza w Biblii oznacza pierwiastek życiodajny człowieka, a najczęściej całą osobę ludzką. W kontekście umierania dusza jako pierwiastek życiodajny opuszcza ciało lub jest zabierana przez Boga. Bogobojny Tobiasz swoją mowę przedśmiertną kończy słowami: *A oto i dusza moja opuszcza mnie. I położono go na łożku i umarł* (Tb 14,11). Hiob, odpowiadając Bildadowi, zadaje pytanie: *W czym grzesznik ma ufać, gdy skończy, gdy Bóg zabierze mu duszę?* (Hi 27,8).

13. Umrzeć to ponieść śmierć

Czasownik *ponieść* ma w języku polskim jako drugie znaczenie 'zostać obciążonym, obciążonym czymś; doznać, doświadczyć czegoś'. Takie znaczenie ma ten czasownik we frazie *ponieść śmierć*. W BT fraza ta występuje 19 razy i jest dokładnym odpowiednikiem *umrzeć*, bez nacechowania semantycznego. W BT i Biblii Poznańskiej oba te odpowiedniki występują często wymiennie.

Zakończę pięknym metaforycznym opisem końca człowieka

z Księgi Koheleta (12,6.7): *Zanim się przerwie srebrny sznur i stłucze się czara złota, i dzban się rozbije u źródła, i w studnię kołowrót złamany wpadnie; wróci się proch do ziemi, tak jak nią był, a duch powróci do Boga, który go dał*.

K.H.-Sz.

Pamięć radości

Nie rozpaczaj po mnie bom ja wolny teraz!
Ten plan, ten moment Bóg dla mnie wybierał.
Ujrzałem twarz Jego, wstałem na wezwanie,
Ująłem dłoń Boską – poszedłem za Panem.
Nie mogłem już zostać ni jednego dnia
by kochać, pracować, bawić się i śmiać.
Choć zostały prace w połowie urwane...
Jeśli me odejście nurza cię w nicości
wypełnij tę pustkę pamięcią radości.

Tobie może dni me zdają się zbyt krótkie
lecz ty nie niszcź swoich niepotrzebnym smutkiem.
Nie chowaj swej duszy w żałobie i łkaniu
lecz raduj się blaskiem jutro o świtanium.

Z poezji celtyckiej. Tłum. Alina Krajewska

Dobre słowo

Sobie wyświadcza dobrodziejstwo, kto je wyświadcza przyjacielowi.

Erazm z Rotterdamu

REKLAMA na pokrycie kosztów druku

Informacje w sprawie reklamy pod nr. tel. 603 083 755

DRUKARNIA
Paor

ul. Wybickiego 46, 31-302 Kraków
tel. 012 636 28 13, tel./fax. 637 72 92
e-mail: paor@paor.pl www.paor.pl

OFFSET, SITODRUK, DRUK CYFROWY, SZTANCOWANIE, LAKIEROWANIE UV, ZŁOCENIE

**drukujemy: książki, broszury, ulotki, plakaty, wizytówki,
papiery firmowe, teczki, naklejki, etykiety, opakowania**

OXYPLACE
ŁAGODNA KOMORA HIPERBARYCZNA

z tym kuponem otrzymasz
25% ZNIŻKI
na jedną sesję tlenową
ZAPRASZAMY!

Zniżka 25% od ceny regularnej jednej sesji tlenowej obowiązuje do 28.02.2022 r.

 OxyPlace www.oxyplace.pl | kontakt@oxyplace.pl
tel: 606 496 916 | ul. Kluczborska 17

**NATURALNE WSPOMAGANIE ORGANIZMU
OSÓB AKTYWNYCH I SPORTOWCÓW**

- poprawa wydolności, wytrzymałości i siły
- szybsza regeneracja, mniejsze zakwaszenie mięśni
- stymulacja autoregeneracji urazów, redukcja bólu